

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

www.narodnopoziroiste.rs

Издаје Народно позориште у Београду

БРАНИСЛАВ НУШИЋ

КЊИГА ДРУГА

РЕДИТЕЉ
АНЂЕЛКА НИКОЛИЋПРЕМИЈЕРА
20. ОКТОБРА 2014

НЕГУЈЕМО ТРАДИЦИЈУ, ПОШТУЈЕМО АФИРМИСАНЕ И ПОДСТИЧЕМО МЛАДЕ УМЕТНИКЕ

Најава наступајуће сезоне

Народно позориште своју 146. сезону почиње 1. октобра извођењем Бизеове опере „Кармен“, у којој насловну улогу први пут у овој поставци тумачи Јадранка Јовановић, у улози Дон Хозеа се први пут појављује Дејан Максимовић, док ће Микаела бити Сузана Шуваковић Савић; већ три дана касније на репертоару је премијерна обнова Вердијеве „Травијате“. О даљим плановима за предстојећу сезону чланови

управе, међу којима су и нови вршиоци дужности директора Опере диригент Ана Зорана Брајовић и директора Дrame драматург Жељко Хубач, информисали су представнике медија на конференцији за новинаре одржаној 15. септембра у Музеју Народног позоришта.

„Први задатак биће настављање наше елитне културне, као и едукативне улоге... Народно позориште мора да иде напред. Мора да има водећу улогу не само у уметничком свету и свету културе, него и у

друштву и треба да служи за пример осталима. Морамо да пружимо шансу младим и мање афирмисаним ствараоцима, односно људима који су очигледно талентовани“, рекао је том приликом, између осталог, в. д. управника Дејан Савић. Навео је и да ће један од приоритета бити реализација што већег броја међународних гостовања сва три уметничка ансамбла и обавестио да Опера већ има уговорена гостовања у Темишвару и Крајови. Осврнуо се и на идеју коју је својевремено

могу да донесу само грађани Београда и Србије „људи који воле Народно позориште и којих се то позориште тиче“. Известио је и да су током лега завршени сви радови на сређивању Велике сцене оштећене у пожару децембра 2012. и напоменуо да је комплетан нови Управни одбор Народног позоришта.

Ана Зорана Брајовић је оценила да Опера има веома квалитетне уметнике како међу солистима тако и у Оркестру и Хору. Најавила је покретање пројекта „Опера у школама“ и наставак реализације „Карменијане“ која је замишљена као својеврсна ревија свих наших мецосопрана које у репертоару имају ову улогу, али и уметница које су поникле у нашој кући и наставиле каријеру у иностранству – а у оквиру које је и представа која отвара сезону.

(наставак на стр. 2)

ПОЗОРИШНЕ
НОВИНЕ

Вечерње
НОВОСТИ

ПОПУСТ

ПРИ КУПОВИНИ КАРТЕ

20%

YUGOROSGAZ

АУДИЦИЈА

Аудиција за пријем нових полазника Оперског студија „Борислав Поповић“ биће одржана у среду, 8. октобра. У аудиционој комисији биће в.д. директора Опере Ана Зорана Брајовић и новоименовано уметничко руководство Студија: вокални педагог Сузана Шуваковић Савић, диригент Стефан Зекић, редитељ Ивана Драгутиновић Маричић и сарадник за сценски покрет Андреја Маричић.

Р. П. Н.

ПОЗОРИШТЕ У ТРШИЋУ

Народно позориште у ове године на 81. Вуковом сабору у Тршићу представљале изложба Музеја „Народно позориште учи Првог светског рата“ ауторке Ане Томић и драмска представа „Српска трилогија“. Због најављеног лошег времена, завршна свечаност је 14.

септембра одржана у Вуковој спомен-школи где су одломке из представе казивали глумци Зоран Ћосић и Павле Јеринић. Представа је, упркос киши, одржана на отвореној сцени следеће суботе, 20. септембра, пред бројном задовољном публиком.

Р. П. Н.

САВИЋ У ИТАЛИЈИ И РУМУНИЈИ

Доницетијев „Љубавни напитац“, под управом маистра Дејана Савића, отворио је почетком августа нови Летњи фестивал у италијанском региону Базиликата. Пред неколико стотина гледалаца, у простору природног амфитеатра у околини Потенце, главног града ове области, представили су се млади солисти, регионални

Симфонијски оркестар Лукане и Хор „Еуромедитеранео“. Извођење је наишло на одличан пријем аудиторијума, а наш маестро је позван да буде гост сезоне у Оперском театру у Леџеу. Наш маестро је био позван да диригује и свечану представу Вердијеве „Травијате“ којом је отворена сезона Националне румунске опере у Темишвару, где је чест и увек радо виђен гост.

Р. П. Н.

ГРАД ТЕАТАР БУДВА

Овог лета ансамбл Дrame је у Будви одиграо две представе, обе својевремено остварене у копродукцији са Фестивалом „Град-театар“: комад „Кањош Мацедоновић“ аутора и редитеља Виде Огњеновић је 20. јуна отворио Фестивал, а три дана касније је играна „Успаванка за Вука Ни-

„Кањош Мацедоновић“

чијећ“, пороману Ксеније Поповић у драматизацији Бојане Мијовић и режији Ђурђе Тешић. Награда 28. фестивала за драмско стваралаштво „Град театар“, ове године је припала прваку Народног позоришта у Београду, Миодрагу Кривокапићу Брику, који је „својом маркантном сценском појавом и широком дијапазоном глумачких средстава, обележио читав један плодан период југословенског, а потом српског, позоришта и филма... У својој веома богатој глумачкој каријери одиграо је велики број насловних улога, попут Отела, Лири, Ибија...“, а публика будванског фестивала памтиће га по остварењима у представама ‘Каролина Нојбер’ и ‘Бановић Страхиња’ у режији Никите Миливојевића, и ‘Оговарања’ у режији Љубише Ристића. Својим сјајним креацијама у овим представама Кривокапић је оставио трајан траг и дао значајан допринос развоју и реномеу Будва Град-театра – како, између осталог, стоји у образложењу жирија који су чинили драматург Јелена Кајго (председница), театролог и позоришни критичар Јасен Боко и глумац Младен Нелевић.

М. Б.

ПРЕГЛЕД 145. СЕЗОНЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Више премијера и публике

Током претходне, 145. сезоне, наша три ансамбла су одиграла 446 представа, изведено је 12 премијера, а укупан број гледалаца је износио 134.505. У односу на ранију, 144. сезону, то је више за четири премијере, 31 представу и чак 25.606 гледалаца.

Драмски репертоар је богатији за осам нових наслова – по четири на обе сцене: „Дама с камелијама“ је премијерно изведена на отварању сезоне на Великој сцени, у част Мире Ступице, поводом њеног 90. рођендана. Уследиле су, на истој сцени, премијере „Српска трилогија“, „Народни посланик“ и „Мајка Храброст и њена деца“ (у оквиру Програма обележавања стогодишњице Првог светског рата; представа реализована уз подршку Културног центра Панчева). На Сцени „Раша Плаовић“, публика је прво видела комад „Бизарно“ (копродукција са Шабачким позориштем), а потом „Успаванку за Вука Ничијећ“ (копродукција са Фестивалом „Град театар Будва“), „Наше синове“ и „Код вечите славине“.

Прва оперска премијера је била „In hoc signo“, у оквиру завршне манифестације обележавања 17 векова од доношења Миланског едикта, а након тога су постављени „Летећи Холанђанин“ и „Тоска“, док је Балет на сцену вратио бисер класичне балетске литературе „Крчка Орашчића“.

НАСТАВАК СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

За децембар је најавила светску премијеру опере Светислава Божића „Меланхолични снови грофа Саве Владиславића“ којом ће започети циклус враћања српских композитора на сцену Народног позоришта. „Поводом обележавања 150 година од рођења Рихарда Штрауса, планирамо да, такође у децембру, изведемо ‘Салому’, коју бисмо касније желели да презентујемо на турнејама и фестивалима. До краја сезоне планирамо и постављање ‘Отела’. Са том представом, тенор Душан Плазинић прославиће 20 година уметничког рада“. Поред традиционалних гала концерата, новогодишњег и на крају сезоне, најавила је и концерт у част Светског дана детета, као и један необичног наслова – „Без певања, молим“.

Жељко Хубач је казао да ће до краја године бити настављени започети пројекти, а тек потом ће се посвети свом репертоару, у којем би желео тачну меру између домаће и светске класике, затим

Наша кућа је имала и бројна гостовања у земљи, али и у иностранству: у Зеници, Бечу, Лондону, и три града у Канади (Кичинер, Торонто, Виндзор).

Прославили смо и две деценије уметничког рада Јасмине Трумбеташ Петровић, 30 година уметничког рада Зорице Митев Војновић, 50. извођења опере

Ове године учествовали смо и на фестивалима и смотрама: Стеријино позорје, Први интернационални фестивал театара балканских земаља (Бурса, Турска), Град-театар Будва, Фестивал БиХ драме, Међународни театарски фестивал (Скопље), Балет-фест Сарајево...

„Трубадур“ и драмских представа „Хеда Габлер“ и „Важно је звати се Ернест“... Премијерама, концертима, изложбама и другим

адекватним програмима, обележили смо и 200 година од рођења Ђузепе Вердија, 200 година од рођења Рихарда Вагнера, 450 година од рођења Вилијама Шекспира, 100 година од смрти Стевана Мокрањца, 100 година од смрти Даворина Јенка, 90 година живота и 35 година педагошког рада Бисерке Цвејић, 90 година

од рођења Милосава Мије Алексића, 100 година од прве премијере „Тоске“ и 90 година од прве премијере „Холанђанина лугалице“ у Народног позоришту.

Народно позориште је пролетос постало члан „Јадранске руте“ у оквиру пројекта „Европска рута историјских театарара“, а потписан је и Протокол о дугорочној сарадњи са Музичко-драмским позориштем Сургут из Русије.

У Музеју Народног позоришта, осим тематских циклуса „Сусрети“, „Промоције“, „Концерти“, „Сећања“, „Јубилеји“, „Трибине“, „Школски час“, „Представљамо младе“, „Разговори“, „Предавање“, „Вече поезије“ и „Отворена врата“, приређене су и четири изложбе – „Мира Ступица – глумица века“, „Бисерка Цвејић – Вердијева хероина“, „Мија Алексић – Бити глумац“ и „Александар Бугарски – неимар по мери краља“.

■ М. Безбрадица ■

проверене, али и младе редитеље из Србије и региона, као и програм за анимирање младих домаћих драмских писаца. „Волео бих да у наредних неколико година делима Шекспира, Чехова, Шилера... придружимо Ацу Поповића, Љубомира Симовића, Душана Ковачевића, Биљану Србљановић, Милену Марковић... Поред Егона Савина и Кокана Младеновића, желео бих да наше представе режирају Борис Лијешевић, Андраш Урбан, Снежана Тришић, из региона Диего де Бреа, Оливер Фрљић...“, рекао је. Подсетивши да су у току пробе Нушићеве „Књиге друге“, најавио је и ревију „Нушићу у част“ која ће бити одржана поводом пишевог 150. рођендана. „У току је и захтевни пројекат ‘Пут у Дамаск’ Аугуста Стриндберга у режији Никите Миливојевића. Премијера ће бити на Дан позоришта – 22. новембра, а у плану је да се са том представом настави сарадња са шведским Драматеном“, додао је нови в. д. директора Дrame.

В.д. директора Балета Константин Костјуков је најавио гостовање представе „Александар“ 22. и 23. октобра у оквиру главног програма Интернационалног фестивала „Сервантино“ у Мексику, уз још четири извођења у различитим градовима ове далеке земље. У децембру Балет обележава десет година од премијере и 150. извођење балета „Ко то тамо пева“. На сцени „Сава центра“ ће крајем године бити изведено наше „Лабудово језеро“ са балетским паром из Бољшег театра, а у јануару „Крчко Орашчић“ са уметничким паром, из Украјине. Костјуков је најавио и обнову „Жизеле“ која је на репертоару већ 50 година, као и премијеру „Слика Доријана Греја“ у кореографији Владимира Логунова. За децембар је најавио одржавање програма „Вече младих кореографа“ на Сцени „Раша Плаовић“, у оквиру којег ће своје радове приказати Дејан Коларов и Ђорђе Макаревић.

М. Б.

ИНТЕРВЈУ | НЕЛА МИХАИЛОВИЋ

Свака сличност је намерна

Поводом 150 година од рођења Бранислава Нушића, у понедељак 20. октобра, на Сцени „Раша Плаовић“ биће премијерно одигран његов мање познат комад, „Књига друга“, у режији Анђелке Николић. Ову „салонску“ драму у три чина, која ће први пут бити изведена у Народном позоришту у Београду, карактеришу мелодраматични токови и разноврсне неочекиване ситуације у којима је писац желео да на извештајан симболични начин прикаже мистичне везе љубави и људске судбине.

Уз нашу саговорницу којој је поверен лик главне јунакиње – првакиње драмске Рајне Маретић

Долске, улоге тумаче Златија Ивановић (Ида Подградска, драмска субрета), Марија Бергам (Мира, почетница и ученица Рајнина), Срђан Карановић (Љубавник), Гојко Балетић (Господин Теодор), Бојан Кривокапић (Драмски писац), Андреја Маричић (Уредник „Комедије“), Данијела Угреновић (Критичарка ревије „Нови хоризонт“) и Предраг Милетић (Критичар журнала „Јутро“).

Шта Вам је било посебно инспиративно у „Књизи другој“, која је чак и бољим познаваоцима Нушићевог опуса поприлично непознат комад?

Пре свега, чињеница да се радња читавог комада одиграва у позоришном миљеу с почетка прошлог века. Било ми је веома узбудљиво да повлачим неке паралеле између ондашњег и овдашњег позоришта, као и да примећујем њихове сличности и разлике. Осим тога, ово је, уистину, једна трагична љубавна прича двоје људи, а то је тема која ме у позоришту увек инспирише.

Иако се у својим комадима често бавио девијацијама разне врсте, Нушић ипак воли своје ликове. Колико има разумевања

и љубави за Рајну и свет који је окружује?

Свет који окружује Рајну је управо свет у којем је Нушић провео цео свој живот и због тога га познаје веома добро. И, мада кажу да је Нушић био веома „слаб на глумице“, да се лако заљубљивао у њих, не могу да се отмам утиску, радећи овај комад, да он гаји вели-

ле Рајну глумицу (тачније хероине које игра) и њену славу, самим тим и моћ, која јој као ореол стоји над главом. У паничном страху од пролазности и чињенице да је једина извесност која је чека заборав, а то је вечита судбина глумца, она живи живот пуним плућима, отима од њега све, па се чак и поиграва судбинама других, у жељи да у њима остави неизбрисив траг. Нажалост, то је и доводи до трагичног краја.

Комад се збива током двадесетих и почетком тридесетих година прошлог века у Београду, које су биле веома буран друштвени период у Србији...

Веома је интересно да је ово комад у којем нема политике, иначе тако свеprisутне у већини Нушићевих комедија. Али, наравно, присутан је момент политички подобних писаца, критичара, редитеља... и ту свакако постоји пара-

лела са овим временом. Међутим, то није тема овог комада, па ни нашег посебног интересовања у процесу самог стварања.

Радња се „збива у миљеу великог театра“. На који начин се представа бави преиспитивањем места и функције позоришта у свакодневном животу, односно може ли живот да се посматра као једно велико позориште?

Да ли је живот позориште или позориште живот, то је вечито питање без коначног одговора. Свакако, одувек су у нераскидивој спрези, испреплетени, утичу једно на друго, стварајући један простор у којем сви ми, и глумци и публика, истражујемо, постављамо питања и покушавамо да нађемо одговоре...

Позоришна публика се веома често идентификује са Нушићевим јунацима. Има ли међу ликовима из овог дела неких „клонова“ које бисмо могли да препознамо и данас, не само на улици, већ и на сцени?

Свака сличност је апсолутно намерна!!!

■ Микојан Безбрадица ■

Књигу другу“ режира Анђелка Николић, драматург је Слободан Обрадовић, сценограф Весна Поповић, костимограф Олга Мрђеновић, композитор Драшко Ацић, сценски говор Дијана Маројевић Диклић, сценски покрет Бојана Мишић.

ко непоштовање према њима и да их описује као даме сумњивог морала. Без обзира на све, ако Нушић и не воли Рајну, ја је веома волим и налазим оправдања за њене поступке, јер то је једини начин да је дочарам на сцени, где апсурда, баш онако како је Нушић написао.

Да ли је њена трагична судбина, можда, могла да буде избегнута?

Вероватно јесте, али то више не би била Рајна, већ неки други лик. Рајна, лепа жена, на врхунцу каријере, велика у свом глумачком дару, обожавана и слављена од свих, усамљена је жена, жедна љубави. Она је свесна да сви во-

ОКТОБАР 2014.

МУЗЕЈ
НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА
2010

ИЗЛОЖБЕ
• ПРВА ПОСТАВКА
аутор Зорица Јанковић

• АЛЕКСАНДАР БУГАРСКИ – НЕИМАР ПО МЕРИ КРАЉА

Изложба о животу и раду архитекте старе зграде Народного позоришта и других здања старог Београда, аутор Марија Кузминац

ПРОМОЦИЈЕ
15. 10 | 18.00
Габриела Теглаши Велимировић, БАЛЕТ ДА ЛИ СЕ ТО ЈЕДЕ? Издавач Удружење балетских уметника Војводине

23. 10 | 18.00
Рашко В. Јовановић, БРАНИСЛАВ Ђ. НУШИЋ – ЖИВОТ И ДЕЛО, Издавач Службени гласник

СУСРЕТИ
17. 10 | 18.00
ВЈЕРА МИКИЋ МИРАНОВИЋ, примадона

ОТВОРЕНА ВРАТА
18. 10 | 12.00

ЧИТАЛИШТЕ
28. 10 | 18.00
Бранислав Нушић, ПРИПОВЕТКЕ ЈЕДНОГ КАПЛАРА учествују драмски уметник Зоран Ћосић и Нина Ћосић (обоа)

ИЗЛОЖБА – отварање
3. 11 | 18.30
БРАНИСЛАВ НУШИЋ – УПРАВНИК НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ (1900–1902)
аутори Мирјана Одавић и Јелица Стевановић

Музеј Народного позоришта у Београду. Тел: 328 44 73

СУСРЕТ СА ПРИМАДОНОМ

Први гост циклуса „Сусрети“ у новој сезони Музеја Народного позоришта, у петак 17. октобра, биће примадона Вјера Микић Мирановић. Разговор са уметницом, која је на сцени Националног театра певала најодговорнији и најтежи фах драмског сопрана, водиће директор Музеја, Драган Стевовић.

М. Б.

НУШИЋ У „ЧИТАЛИШТУ“

У оквиру новог циклуса „Читалиште“, у уторак 28. октобра, глумац Народного позоришта Зоран Ћосић и његова супруга, обоиста Симфонијског оркестра РТС-а Нина Ћосић, дочараће говором и музиком (Ј. Маринковић и С. Мокрањац) свет Нушићеве збирке кратких прича „Приповетке једног каплара“. То је књига о српско-бугарском рату „писана природно и једноставно, с пуно саосећања према малом човеку и његовим страдањима у рату, која и данас делује свеже и због свог антиратног става, модерно“ (Рашко В. Јовановић). Спознавши да „узбудљиве, драматичне, потресне, поетичне, духовите, трагичне ситуације и исто такви ликови који дефилију овом збирком приповедака чине ово мало познато, а изузетно вредно литерарно Нушићево дело инспиративним материјалом за узбудљив позоришни чин“, Ћосић пред слушаоце доноси необичну представу. Он се свесно лишава играња лика и преузима улогу приповедача, тежећи да постигне „утисак који сам читалац има док чита Нушићеву збирку приповедака“. Да овакав облик сценског извођења публика добро прихвата, показало се на свакој од десетак представа изведених од премијере у Београду 29. маја 2014. у библиотеци „Милутин Бојић“, на гостовањима у Књажевцу, Лесковцу, Лепосавићу, Косовској Митровици, Грачаници, Зубином Поточу, Тополи, Аранђеловцу и на Убу.

М. Б.

ПОВОДОМ 150 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ВЕЛИКОГ КОМЕДИОГРАФА (од 5. октобра до 3. новембра 2014)

НУШИЋУ У ЧАСТ

ВЕЛИКА СЦЕНА СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

Недеља, 05.10. у 19.30 часова
ГОСПОЂА МИНИСТАРКА
комедија Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Недеља, 19.10. у 19.30 часова
ГОСПОЂА МИНИСТАРКА
комедија Бранислава Нушића
Српско народно позориште, Нови Сад

Четвртак, 23.10. у 19.30 часова
ПОКОЈНИК
комедија Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Субота, 01.11. у 19.30 часова
ДОКТОР НУШИЋ
по комедији Бранислава Нушића „ДР“, Народно позориште Сомбор и Крушевачко позориште

Недеља, 02.11. у 19.30 часова
ГОСПОЂА МИНИСТАРКА
комедија Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Понедељак, 03.11. у 19.30 часова
НАРОДНИ ПОСЛАНИК
комедија Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Недеља, 05.10. у 20.30 часова
НАРОДНИ ПОСЛАНИК
комедија Бранислава Нушића, Народно позориште „Тоша Јовановић“, Зрењанин

Понедељак, 06.10. у 20.30 часова
ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА
комедија Бранислава Нушића
Шабачко позориште

Недеља, 19.10. у 20.30 часова
КЊИГА ДРУГА / ПРЕТПРЕМИЈЕРА
драма Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Понедељак, 20.10. у 20.30 часова
КЊИГА ДРУГА / ПРЕМИЈЕРА
драма Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Уторак, 21.10. у 20.30 часова
КЊИГА ДРУГА
драма Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Среда, 22.10. у 20.30 часова
КАБАРЕ НУШИЋ
по мотивима дела Бранислава Нушића
Позориште Тимочке крајине „Зоран Радмилковић“, Зајечар

Среда, 29.10. у 20.30 часова
КЊИГА ДРУГА
драма Бранислава Нушића
Народно позориште у Београду

Понедељак, 03.11. у 20.30 часова
МИСТЕР ДОЛАР
комедија Бранислава Нушића, Народно позориште Суботица

МУЗЕЈ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

ПРОМОЦИЈА
Четвртак, 23.10. у 18.00 часова
Рашко В. Јовановић, **БРАНИСЛАВ Ћ. НУШИЋ – ЖИВОТ И ДЕЛО**, Издавач Службени гласник

ЧИТАЛИШТЕ
Уторак, 28.10. у 18.00 часова
Бранислав Нушић, **ПРИПОВЕТКЕ ЈЕДНОГ КАПЛАРА**
учествују драмски уметник Зоран Ћосић и Нина Ћосић (обоба)

ИЗЛОЖБА – отварање
Понедељак, 03.11. у 18.30 часова
БРАНИСЛАВ НУШИЋ – УПРАВНИК НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ (1900–1902)
аутори Мирјана Одавић и Јелица Стевановић

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ РАСПИСУЈЕ КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУ НАГРАДЕ „РАША ПЛАОВИЋ“

Награда „Раша Плаовић“ установљена је са циљем афирмације највиших вредности у уметности глуме и ради подстицања студиозног и креативног напора на позоришној сцени.

Награда се додељује за најуспелија глумачка остварења у професионалним позориштима у Београду, у периоду од 1. новембра 2013. до 31. октобра 2014. године.

Право кандидовања имају сва правна лица и појединци, позоришта, уметничка удружења, универзитети, факултети и организације.

Предлози се достављају Дирекцији Дrame Народног позоришта уз напомену: за Награду „Раша Плаовић“.

Рок за подношење образложене кандидатуре је 1. новембар 2014.

У СУСРЕТ ПРЕМИЈЕРНОЈ ОБНОВИ

Травијата на сцени Н

Опера „Травијата“ Ђ. Вердија је први пут изведена у Београду 13. децембра 1895.

године изведена на сцени Народног позоришта укупно сто педесет два пута.

Од многобројних наших и иностраних уметника који су из-

године као једна од петнаест опера које је у ресторану код „Хајдук Велка“ више од месец дана „веома успешно“ играла Оперска трупа Енрика Масинија из Италије. Следећи сусрет Београђана са овим Вердијевим делом био је 4. марта 1908. године, када су га чланови

Оперске трупе Ђузепе Серија, такође из Италије, приказали у ресторану „Коларац“. Четири године касније, 25. и 27. јуна 1912. године, „Травијата“ је поново изведена у Београду, али овога пута у Народног позоришту и у „доста солидном“ тумачењу оперске трупе „Велика италијанска опера Ј. Каstellана“, која је тада гостовала на сцени код Споменика уместо Опере Хрватског земаљског казалишта из Загреба, чији је долазак онемогућила забрана хрватског бана.

После оснивања Опере као самосталног сектора Народног позоришта у Београду, у сезони 1919/1920, њен ансамбл је премијерно приказао „Травијату“ 6. априла 1921. на сцени Мањежа (у то време су све представе играле на тој сцени, јер су били у току радови на обнови главне зграде, знатно оштећене током Првог светског рата). Те вечери је дириговао Стеван Христић, редитељ је био Јуриј Ракитин, а у главним улогама су наступили Ксенија Роговска као Виолета, Исак Армиди као Алфред Жермон и Павле Холотков као Жорж Жермон. По оцени критичара, представа је доживела „велики успех“, Христић је дао „доста себе у славу италијанског композитора“, Ракитин је „режирао сјајно“, Роговска је „својим меканим, пуним и поузданим гласом била дивна“, Армиди је „само унеколико успео“, Холотков је „освојио публику већ својом првом појавом“, хор се „посебно истицао“, оркестар је био „повремено прегласан и непрецизан“, а балетска игра три Рускиње у трећем чину „пружила је ретко задовољство“. У тој сезони одиграно је још једанаест представа ове Вердијеве опере, која је до 1941.

Премијерна обнова режисије Борислава Поповића коју преноси Ивана Драгутиновић Маричић биће 4. октобра 2014, када ће за диригентским пултом бити маестро Ђорђе Павловић (представу ће касније дириговати и Зорица Митев Војновић). Сценограф је Борис Максимовић, костиме Божане Јовановић је обновила Олга Мрђеновић, а кореограф је Владимир Логунов. Улоге спремају: Сања Керкез, Снежана Савичић Секулић и Гордана Томић (Виолета Валери), Дубравка Филиповић, Љубица Врањеш, Тамара Никезић, Светлана Несторов и Вишња Радосав (Флора Бервоа), Татјана Митић и Јована Белић (Анина), Душан Плазанић, Дејан Максимовић и Јанко Синадиновић (Алфред Жермон), Миодраг Д. Јовановић, Владимир Андрић и Вук Зекић (Жорж Жермон), Александар Пантелић и Павле Жарков (Барон Дуфол), Игор Матвејевић, Дарко Ђорђевић, Данило Стошић и Слободан Живковић (Гастон, виконт од Леторијера), Михаило Шљивић и Александар Пантелић (Маркиз д'Обињи), Свето Кастратовић и Михаило Шљивић (Доктор Гренвил). У представи учествују и Оркестар и Хор, као и солисти и ансамбл Балета Народног позоришта.

Народног позоришта Лауреату у част и на част

међу два светска рата својим креацијама допринели да „Травијата“ буде успешно приказана у Београду, поменућемо диригенте Мирка Полича, Ловру Матачића, Ивана

Брезовшека и Јозефа Крипса, редитеље Зденка Книтла и Рудолфа Ертла, Неонилу Волевач, Софију Драусаљ, Корнелију Нинковић-Грозано, Злату Ђунђенац, Еву Бандровску Турску и Ану Марију Гуљелмети у улози Виолете, Јосипа Ријавца, Живојина Томића, Владету Поповића и Антона Вроњског у улози Алфреда Жермона, као и Рудолфа Ертла, Георгија Јурењева, Александра Балабана, Станоја Јанковића и Николу Цвејића у улози Жоржа Жермона.

Прва премијера „Травијате“ после Другог светског рата је била 23. јануара 1947. Редитељ је била Маргарита Фроман, сценограф

Станислав Беложански, костимограф Мира Глишић, а после премијере критика оцењује да је диригент Предраг Милошевић „без икаквих компромиса остао веран Вердијевој партитури“, Нада Штерле као Виолета „бриљирала је својом чистом колоратурном техником“, Александар Маринковић је Алфреда Жермона донео „гласовно свеже, топло распевано и са сигурно постављеним и продорним високим тоновима“, док је Станоје Јанковић био „достојанствен и аутори-

тативан Жорж Жермон, остварен у јединственом складу певачког и глумачког израза“. На репризи су наступили Злата Ђунђенац као Виолета, Никола Јанчић као Алфред Жермон и Јован Глигоријевић као Жорж Жермон.

Захваљујући премијерним поставкама од 23. септембра 1967. и 23. априла 1980. и 30. децембра 1991. године, као и бројним новинама, „Травијата“ је била стално присутна на репертоару наше Опере и у другој половини XX века. Њеном тако дугим и успешном животу на сцени код Споменика допринели су, између осталих, диригенти Душан Миладиновић, Богдан Бабић, Борислав Пашћан, Нино Верки (гост из Италије), Николај Жличар и Младен Јагушт, редитељи Младен Сабљић и Борислав Поповић, као и Добрила Богошевић (више од 150 пута је тумачила улогу Виолете), Радмила Бакочевић, Милка Стојановић, Марика Пец, Олга Ђокић, Гордана Јевтовић, Гордана Томић и Јасмина Шајновић у улози Виолете, Стјепан Андрашевић, Драго Старц, Звонимир Крнетић, Миливој Петровић, Предраг Протић и Драгослав Илић у улози Алфреда Жермона, Никола Митић, Велизар Максимовић, Зоран Александрић, Слободан Станковић и Душан Јанковић у улози Жоржа Жермона.

„Травијата“ је и данас једна од најизвођенијих и најпосећенијих представа Опере Народног позо-

ришта у Београду, чији солисти – Сања Керкез као Виолета, Дејан Максимовић, Душан Плазинић и Јанко Синићковић као Алфред Жермон, Миодраг Миша Јовановић и Владимир Андрић као Жорж Жермон, предвођени диригентима Дејаном Савићем, Зорицом Митев, Ђорђем Павловићем и Аном Зораном Брајовић, полетно и успешно савладавају музичке и сценске захтевности ове популарне Вердијеве опере.

■ Владимир Јовановић ■

НОВА КЊИГА ИЗ ОБЛАСТИ ТЕАТРА

Лауреату у част и на част

Наслов најновије књиге Зорана Т. Јовановића „Драматуршки огледи“ крије неслућено богатство разноврсности тема из области театрологије, које чине широк спектар интересовања и знања „једног од најзначајнијих српских театролога данас, научника неспорног угледа (...) великог ауторитета у научној области о позоришту“, како је, између осталог, окарактерисан приликом уручења Награде „Ловоров венац“ овог великог признања. Прва поглавља су својеврсна збирка одабраних радова насталих током последње две деценије, од којих се многи односе на Народно позориште и његове уметнике.

Најпре, ту је поглавље „Позоришници из прошлости“ у којем аутор осветљава неколицину мање познатих поклоника театра, а добро нам знане уметнике слика у сасвим новом светлу, из до сада скривених углова. Ту су приче о српском песнику Николи Боројевићу и његовим пионирским позоришним настојањима у Риједи средином 19. века,

Театролог Зоран Т. Јовановић, велики пријатељ и драгоцен сарадник Позоришних новина, био је четврти добитник признања за животно дело из области театрологије, Награде „Ловоров венац“ 2007, коју је три године раније установио Позоришни музеј Војводине, а која, између осталог, подразумева и објављивање једног научног рада лауреата.

тра, међу којима и Народног позоришта, као и два сегмента Јовановићевих опсежних истраживања о скопском позоришту: о раду В. Ж. Масуке у овом театру, те о величану тамошњег драмског ансамбла, Пери Јовановићу.

Друго поглавље се бави драматизацијама прозних дела тројице наших знаменитих књижевника, Радоја Домановића, Стевана Сремца и Јанка Веселиновића, док

у трећем читамо о сценским судбинама појединих комада, познатих (Стеријини „Родољупци“ у Гавелиној поставци, Костићев „Пера Сегединац“, Кочићев „Јазавац пред судом“) и непознатих („Капетан-Пантелијина посла“ Тодора Љ. Поповића и „Канцеларијско време“ Чедо Поповића), као и студија о различитим драмским приказима Косовског боја на нашим сценама.

Зоран Т. Јовановић не заборавља ни своје колеге, претходнике у прегалачком, компликованом, посвећеном послу истраживања позоришног трајања у нас, упознајући нас са животом и делом наших великих историчара и театролога Боривоја С. Стојковића, Слободана А. Јовановића, Станислава Бајића, Драгољуба Влатковића и Душана Михаиловића.

Поглавље чији наслов је „Новосадски позоришни круг“ представља постепени прелаз између научних радова сабраних у прва четири поглавља и потоњег дела књиге који је посвећен аутору, а чији централни део је писан у виду

аутобиографије. У петом поглављу, наиме, Јовановић на јединствен, топао и присан начин најпре пише о неуморном хроничару и летописцу новосадског позоришта, глумцу Станоју Душановићу, потом одаје пошту дугогодишњем управнику СНП-а Милошу Хаџићу, те доноси портрете два глумачка барда – Стевана Шалајића и Мирка Петковића.

Будући да је књига саставни део признања за животно дело, њен други део је посвећен лауреату и најпре доноси кратак текст о самој награди и њеним претходним (и потоњим, досадашњим) добитницима, говор који је на свечаности уручења одржао тадашњи директор Музеја, театролог Зоран Максимовић, те захвалницу добитника. Следе „Аутобиографски записи“ у којима упознајемо Зорана Т. Јовановића на сасвим нов начин и сагледавамо га у свим, разгранатим и разноврсним видовима његовог театарског де-

лања, трагања и трајања – од драматурга до управника позоришта, од уредника позоришних часописа до главног уредника свих издања позоришног музеја, од позоришног практичара до теоретичара, историчара, лексикографа, како он сам воли да каже „театролошког археолога“... О свему овоме, а нарочито о оном делу његове активности иза којег су остали писани трагови, на крају књиге сведочи и импозантна библиографија, која поред готово застрашујуће дугачког пописа објављених књига, студија, есеја и других радова (25 страна густог текста), наводи и гласила чији је уредник или сарадник био (и још увек је), бројне научне скупове на којима је учествовао, те његове разноврсне ангажмане на радију и телевизији.

Ово отмено опремљено издање Позоришног музеја Војводине придружује се бројним драгоценим радовима овог увек студиозног и поузданог театролога и постаје извор на који ће се будући истраживачи историје нашег театра радо ослањати.

Иако се аутор у уводном тексту обраћа читаоцима и речима: „у тренуцима када заокружујемо списатељски опус (...) када стављањем тачке употпунимо круг“ – сасвим смо сигурни да ова књига није „тачка“, да круг трагања Зорана Т. Јовановића за позоришним истинама није затворен, као што ни његова вишедеценијска борба против „ветра немара“ који влада историјским изворима-сведоцима трајања нашег театра – није завршена.

■ Јелица Стевановић ■

НУШИЋ КАО УПРАВНИК НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Глумачке звезде

Када је Ризван-паша 1867. предао кључеве Београда кнезу Михаилу, Србија је имала 1.2160.246 становника, а према попису који је направљен одмах по ослобођењу града, Београд има 25.178 житеља и 3.444 куће. Већ следеће године је основано Народно позориште, а свега три деценије касније, на прелазу из XIX у XX век, Београд је више него дупло већи – 1900. он има 69780 становника. И док је у Србији 76,97% неписмених, исте године на светској изложби у Паризу Михајло Петровић Алас добија златну медаљу за прототип апарата за графичко решавање диференцијалних једначина, награђен је и проналазак сушионице за сушење шљива нашег инжењера Косте Главинића, а први пут су излагана и дела наших уметника... У децембру је у „Позоришној кафани“ одржана филмска пројекција „Првог српског кинематографа“ (биоскоп), власника Стојана Нанића, већ следеће године Богдан Поповић покрене Српски књижевни гласник, а Геца Кон отвара своју чувену „Књижару“.

У таквој атмосфери, министар просвете Павле Маринковић, 14. јула 1900. на место драматурга и заступника управника Народног позоришта поставља Бранислава Нушића. „Одмах по доласку у Народно позориште, Нушић врши унутрашње реформе: већ постојећи Књижевно-уметнички одбор, који је имао карактер саветодавног тела (...) реорганизовано је (...) врши измене међу редитељима и разматра питање материјалних примања глумаца и техничког особља. Покренуће поправку позоришне зграде (...) због економичности предлаже да војни министар одобри учешће војног оркестра са капелником Фрањом Покорним, на представама НП-а (...) успева да ангажује сликаре и младе архитекте, а и да набави костиме нарочито историјске. Подноси захтев да сваки округ у Србији поклони мушка и женска одела; Министарство војске униформе, оружје и др“, бележи др Драгана Чолић

Биљановски („Нушић позоришни стваралац двадесетог века...“, Библиотека „Нушићеви дани“, Смедерево). Нушић покрене и питања новог закона о позоришту, увођења попушта на цену улазница за ђаке Велике школе, реорганизације и институционализације рада путујућих трупа (предложио да се најбоље трупе окупе под окриљем Народног позоришта а да се осталима забрани рад како не би квариле слику о професији), подизања угледа Позоришта у својој средини али и на страни, успостављање сарадње са другим словенским позоришним уметницима...

Нушић, 1901.

Као човек од пера, Нушић је иницирао и два издавачка подухвата. Он даје идеју да се „покрене издавање ‘Зборника српске драмске књижевности’, у коме би се, по хронолошком реду, печатала сва драмска дела српске књижевности од прве појаве њихове до данас“; иако је предлог одобрен, овај подухват никад није остварен. Другу своју велику иницијативу у области издаваштва, покретање првог позоришног гласила у Краљевини Србији, Позоришног листа, Нушић је остварио. Према његовој замисли, поред обавезних плаката, то јест „дневних листа“ или, како бисмо данас рекли, кастлиста које Народно позориште од својих почетака штампа за сваку представу, Позоришни лист доноси и разноврсне текстове из широке и шаролике области театарске

уметности, чији основни задаци су да публику информишу, едукују, па и забаве. Нушић ову одлуку темељи на чињеници да примарна улога Народног позоришта није иста као приликом оснивања. То више није патриотска установа са основним циљем буђења и развијања националне свести; на почетку новог века главни задатак театра је обављање просветне функције, а Позоришни лист је „погодан начин, да се позориште, као једна јавна установа, подиже на виши ранг једног културног завода за више опште уметничко образовање друштва, за питомљење нара-

ви, за познавање људи и света, за проучавање живота и прошлости“. Други задатак савременог позоришта је, према Нушићевом мишљењу које читамо у уводнику првог броја, да подржава и развија драмску књижевност, у чему ће *Лист* играти велику улогу јер ће доносити све важне новости из ове области, и у свету и код нас. Најзад, уредник ново гласило ставља и у функцију „зближавања публике са позориштем“, које је „још одељено од света, још је велики број оних који и позориште и драмску књижевност, чак и уметност уопште сматрају као луксуз, као нешто непотребно то јест излишно“. Први број је објављен 14. јануара 1901. а последњи 24. јануара 1902. Изашло је укупно 137 бројева, на чак 854 стране.

Поред ових драгоцених ставова Нушића о задацима театра на чијем је челу, а из којих проистичу и његова репертоарска, кадровска, организациона политика, у Позоришном листу су се сачували и плакати који сведоче о основној делатности Куће током половине Нушићевог мандата. У првом реду, забележено је његово настојање да стимулише књижевнике да се опробају у још недовољно развијеном жанру драмског стваралаштва који се огледају и кроз расписивање „драмског стечаја“, то јест конкурса, као и да у репертоар уврсти све нове домаће комаде који су вредни изласка пред

публику. У недостатку квалитетних нових текстова, Нушић у први план истиче поставку Станковићеве „Костање“ у новој обради,

Поводом обележавања 150. рођендана нашег великог комедиографа, у Музеју Народног позоришта ће 3. новембра бити отворена изложба „Бранислав Нушић – управник Народног позоришта у Београду (1900–1902)“ аутора Мирјане Одавић, кустоса-саветника Музеја позоришне уметности Србије и театролога Јелице Стевановић. Већина коришћене грађе која сведочи о кратком периоду током којег је Нушић био на челу нашег националног театра чува се у фондovima МПГУС.

Р. П. Н.

а ставља на репертоар и своје нове комаде, „Љилан и Оморика“ и „Пучина“, али их из скромности и да му се не би пребацило за „сукоб интереса“ не излаже медијској пажњи. Нушић се труди да шароликошћу репертоара упозна публику и са новитетима на светској позоришној сцени, те са на нашем поднебљу мање познатим формама као што је оперета. Пре појаве оваквих новитета, Позоришни лист је пре представе доносио текстове о аутору и о комаду, а некада су овакве најаве прерастале и у праве, добро осмишљене и веома опсежне маркетиншке кампање (оперета „Гејша“).

Једна од веома важних успешних Нушићевих акција било је и успостављање сарадње са словенским позоришним уметницима – о најзначајнијем, првом гостовању глумца из Русије, кнеза Сумбатов Јужина, писали смо у прошлом броју Позоришних новина; у Београду су били и млада загребачка уметница Љерка пл. Шрамова, прашка првакиња Марија Хорицова-Лаудова, Пера Добриновић (тада у ангажману у Новом Саду), загребачки глумци Миша и Мила Димитријевић, те две чешке оперске певачице. Нушић доводи у ансамбл и нове младе глумце, подстиче гостовања београдских уметника у другим срединама (део трупе је лето провео

у Смедереву а део у Шапцу, први глумци су гостовали у Мостару и Крагујевцу, у оквиру размене са словенским позоришним уметницима Вела Нигринова је, са великим успехом наступала у Загребу), организује прославе глумачких јубилеја (брачни пар Цветић и чувени вођа путујућих трупа Фотије

Иличић). Нушић је за време своје кратке управе покушао и да оснује Глумачку школу, а иницирао је и озбиљнији приступ представама које се играју за децу и школску омладину (избор комада, начин играња представе, предавања пре представа, позив писцима да сачине историјске комаде који ће најмлађима приближити историју и национ)...

Нушић је на непоновљив начин обједињавао велико искуство у области књижевности и журналистике, теоријска и практична знања из тако разноврсне и разгранате области позоришне уметности и праксе, и поседовао непогрешиво познавање својих суграђана и савременика, београдске позоришне и читалачке публике. Па ипак, није се дуго задржао на челу Народног позоришта. Према истраживањима Гаврила Ковијанића („Грађа Архива Србије о Народног позоришту у Београду 1835–1914“, Архив Србије, 1971), сви наведени „замашни потези Нушићеви изазвали су изванредне трошкове, па се он користио приватним зајмовима“, а ступао је и у сукобе са уметницима, нарочито с Љубом Станојевићем „Нушић је наукао на себе нападе београдске штампе, која није презала ни од увреда, од којих се Нушић бранио на суду“. Ово је довело до тога да нови министар просвете, Љуба Ковачевић, смени Нушића са места управника 14. јануара 1902, понудивши му место драматурга. Љубазним писмом, Нушић се захваљује на овој понуди, с објашњењем да не може у кући којој је био на челу заузети нижи положај, те тражи пензију коју му министар одобрава.

■ Јелица Стевановић ■

ЛИЧНОСТИ БЕОГРАДСКОГ БАЛЕТА (43) / ПИШЕ МИЛИЦА ЗАЈЦЕВ

ФЕЉТОН

Љиљана Шарановић: Желим своју трупу

Одмах по добијању дипломе у Балетској школи „Лујо Давичо“, у класи педагога Ксеније Кецојевић, 1971, Љиљана Шарановић (1953) је ангажована у ансамблу Народног позоришта у Београду, где је до 1983. била солисткиња, а од 1984. првакиња. Од 1992. до данас је самостална уметница, балетски педагог и кореограф на Сицилији у Италији, у градовима Рагуза, Сиракуза, Гела, Катанија, Месина. Са генерацијама својих тамошњих ученика освајала је многобројне националне и међународне награде.

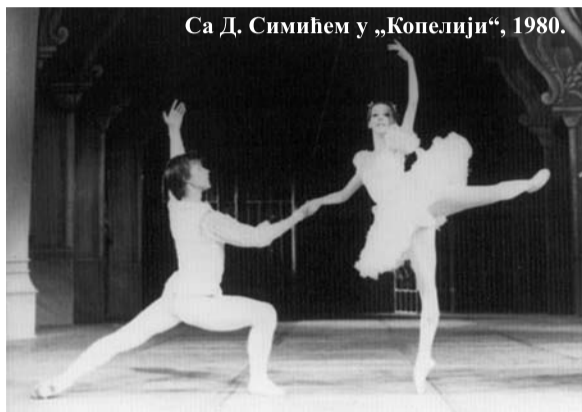
Своју изузетно складну фигуру и класично балетско знање је стално усавршавала играјући готово све главне улоге у репертоару београдског Балета, увек усвајајући сугестије познатих балетмајстора и кореографа као што су Д. Парлић, В. Тихонов, М. Семјонова (специјализација 1978. у Москви), О. Лепешинска, Милица

Јовановић, Јарослав Сех, Јанин Шара и други.

О играчким ликовима које је тумачила и даривала публици у нашој тадашњој земљи и иностранству (СССР, Шпанија, Грчка, Италија, Иран, Немачка, Швајцарска, Сицилија, Сардинија) Шарановићева је, по сопственој изјави, дуго размишљала, анализирала детаље, све док не би била сигурна да је у потпуности савладала емоционалне и физичке захтеве улоге која јој је поверена.

Из богате и разноврсне палете њених уметничких остварења тешко је издвојити најупечатљивија. У свим традиционалним, класичним балетима, неговала је чистоту покрета, шарм и музичност, док је у савременијим, неокласичним делима испољавала смисао за стилски префињено поимање играчких фраза, које су биле

инспирисане лирским надахнућем. У том погледу, у њеној играчкој каријери треба посебно издвојити прво извођење у Југославији Баланшинових чувених кореографија које је пренела Патриша Нури: „Pas de deux“ Чајковског са Душа-

Са Д. Симићем у „Копелији“, 1980.

ном Симићем у „Концерто бароко“ у примерној сарадњи са Милицом Бијелић.

По њеном мишљењу, дуетна игра је најкомпетентнија, она изражава различита осећања – страст, сензуалност, љубав, чедност, па

чак и мржњу... Стога веома цени своје партнере са којима је увек успешно сарађивала. Задовољство игре у двоје радо је делила са првацима Душаном Симићем, Боровојем Младеновићем, Радомиром Вучићем, Александром Израјловским. А Владимир Тихонов јој је открио неке „професионалне тајне“ у дуетној игри, које негује традиционална класична руска балетска школа.

Награде за играчке интерпретације Љиљана Шарановић је добила за улогу Соње-робијашице у балету „Катарина Измаилова“ (Балетски бијенале у Љубљани 1977), која је запамљена као једно од врхунских играчко-глумачких остварења у историји наше уметничке игре. Награду истог фестивала је добила и за улогу Бисерке у „Охридској легенди“ и интерпретацију Баланшиновог Pas de deux

на музику Чајковског.

О критички уметничке игре Љиљана Шарановић има промишљен став, што је, без сумње, резултат њеног дугогодишњег бављења балетом, који и за њу „Живот значи“. Он се разликује од садашњег односа неких наших врхунских или млађих балетских уметника: „критике примам увек позитивно. Мислим да свака критика, било позитивна или негативна, треба да подстиче уметника на још већи рад на уметничком и техничком усавршавању. Добар и скроман уметник никада не треба да има негативан однос према критикама! Из њих треба извући увек нешто позитивно...“ Овакво мишљење о критици заслужује да се бар саслуша, а када долази од уметнице са тако богатим искуством онда о њему треба и размислити.

Њена још неиспуњена професионална жеља – оснивање сопствене играчке трупе – биће, надајмо се, ускоро испуњена.

(наставиће се)

ЕРИХ ДЕКЕР (3) / ПИШЕ МИРЈАНА ОДАВИЋ

ФЕЉТОН

Нашао је лепоту међу нашим људима

Када је, по окончању рата влада донела одлуку да немачки војници који се нису компромитовали, ако желе, могу да остану две године да раде као слободни грађани у Југославији, Ерих Декер је изабрао да остане! Определени се за живот у нашој земљи, чије држављанство је примио 1960. године, а ту одлуку најбоље објашњавају следеће његове речи: „Ако си човек, тежићеш за лепотом у животу, а ја сам је нашао у овој земљи и међу овим људима. Природе истока, запада, севера и југа стичу се овде и сликару није потребно да путује далеко. Највише ме је изненадило скривено благо – фреске по старим задужбинама, о којима раније никад нисам чуо – а зна се да уметник остаје тамо где је уметност... Треба се трудити да се радом и уметношћу улепша живот“.

А Декер се заиста несребично трудио. Свом Београду је у више наврата приредио незаборавне тренутке изложбама цртежа и акварела, на којима су приказани или романтични предели пуни продоховљене животне истине или његове фантазије о васиони, женама... Његови цртежи су украшавали и многе листове и часописе (НИН,

Са супругом у Опатији, 1954.

Књижевне новине, Књижевна реч, 300 чуда, Радник, Билтен Друштва за борбу против шећерне болести). Био је и аутор првог плаката за ЈАТ и неколико рекламних проспеката за теретни транспорт, 1948. годи-

не, као и завидног броја плаката и програма за разне догађаје при Месној заједници „Моша Пијаде“, на чијој територији је живео више од тридесет година, као и плаката за децје недеље које су се одржавале на великим стадионима, за сву децу Београда. Велики допринос је дао нашој позоришној уметности, током више од три деценије непрекидне активности у београдским

театарским кућама.

Девог јула 1951. године постао је српски зет, оженивши Љубицу из познате сокобањске породице Хаџи Павловић која га је прихватила као најрођенијег, чија

кућа је била његов други дом и међу којима се, како је говорио, осећао као човек у потпуном смислу речи.

Колико се сам Ерих Декер одомаћио и саживео са новом средином најсликовитије говоре анегдоте. У рану јесен 1956. се у бифеу Југословенског драмског позоришта водио разговор о томе где је ко провео годишњи одмор. Ма-

Даске које значе свет, односно позориште, свуда су исте – декор је исти, костим је исти; само се језици разликују...! (Ерих Декер, отац)

ње-више било је речи о мору. Кад је дошао ред на Ериха, он љутито добаши: „Ја не ишао на море. На море све само голи Шваба!“ Глумица Мира Ступица је својевремено забележила: „Натуцао је на нашем језику понешто, ми бисмо се смејали, али се он није дао збуњивати. Ускоро је постао већи Југословен од нас и када смо једног летњег гостовања по мору, због многобројних туриста били лоше смештени, праскао је: ‘Спог ова проклета Швапа не може поштено Србин да нађе соба. Ко је сад ис-

купила рат? Ми или она?’“

По потписаном уговору којим је 9. септембра 1947. стекао права слободног грађанина Југославије са обавезом рада на две године, Ериха Декера Министарство просвете упућује у Београд, у сликарницу Народног позоришта. Страх је огроман. Слушао је приче да у Београду немачки заробљеници носе одећу од цакова, тешке дрвене клопме, да... Уместо тога, када се 13. септембра јавио у Народно позориште, примљен је топло, људски од стране техничког шефа Душана Шевића, костимографа Милице Бабић и шефа сликарске радионице Јована Крижека. Дали су му и први уметнички задатак – да направи пандан огромној шумској кулиси коју је осликао Ананије Вербицки. Рука му дрхти, скоро шест година није држао четку.

После две недеље, тачније 1. октобра, речено му је да се јави у цркву, код Бојана Ступице. Збуњен је, какве везе има црква са позориштем, али, обучен у енглеску блузу и америчке панталоне, одлази до Бајлонијево пијаце. Ту се налазила напуштена евангелистичка црква, преуређена у радионицу и у простор за пробе новооснованог Југословенског драмског позоришта.

(наставиће се)

ВЕЛИКА СЦЕНА

* НУШИЋУ У ЧАСТ

ОКТОБАР 2014.

среда 19.00 КАРМЕН опера Жоржа Бизеа 01	четвртак 20.00 ПРОКЛЕТА АВЛИЈА / БЕОГРАДСКА ПРЕМИЈЕРА балет по роману Ива Андрића 02	петак 19.30 КО ТО ТАМО ПЕВА балет на музику Војислава Вокија Костића 03	субота 19.30 ТРАВИЈАТА / ПРЕМИЈЕРНА ОБНОВА опера Ћузепе Вердија 04	недеља 19.30 ГОСПОЋА МИНИСТАРКА * комедија Бранислава Нушића 05	понедељак 19.30 МИЗАНТРОП комедија Ж. Б. П. Молијера 06	уторак 19.30 БАЈАДЕРА балет Лудвига Минкуса 07	среда 19.30 ТРАВИЈАТА опера Ћузепе Вердија 08	четвртак 19.00 ОТВАРАЊЕ 9. ИНТЕРНАЦИОНАЛНОГ СИМПОЗИЈУМА КОЛОПРОКТОЛОГА 09
петак 9.00 International Workshop on Future Linear Colliders 2014 у организацији Института за нуклеарну науку Винча 10	петак 20.00 ПРОКЛЕТА АВЛИЈА балет по роману Ива Андрића 10	субота 19.30 НАБУКО опера Ћузепе Вердија 11	недеља 19.30 ИЗБИРАЧИЦА комедија Косте Трифковића 12	понедељак 19.30 ДЕРВИШ И СМРТ Б. М. Михиз / Е. Савин, по роману Меше Селимовића 13	уторак 20.00 БАЛЕТСКИ ГАЛА КОНЦЕРТ гостовање Јекатеринбуршког државног академског театра опере и балета 14	среда 19.30 ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО балет П. И. Чајковског 15	четвртак 19.30 АЛЕКСАНДАР балет у кореографији Роналда Савковића 16	петак 19.30 МАЈКА ХРАБРОСТ И ЊЕНА ДЕЦА драма Бертолта Брехта 17
субота 19.30 БОЕМИ опера Ћакома Пучинија 18	недеља 19.30 ГОСПОЋА МИНИСТАРКА * комедија Бранислава Нушића, гостује СНП, Нови Сад 19	понедељак 19.30 ДАМА С КАМЕЛИЈАМА мелодрама Александра Диме Сина 20	уторак 19.30 КИР ЈАЊА комедија Јована Стерије Поповића 21	среда 19.00 ФИГАРОВА ЖЕНИДБА опера В. А. Моцарта 22	четвртак 19.30 ПОКОЈНИК * комедија Бранислава Нушића 23	петак 19.00 КАВАЛЕРИЈА РУСТИКАНА / откупљено опера Пјетра Маскањија 24	субота 19.30 ТОСКА опера Ћакома Пучинија 25	недеља 19.30 ХЕНРИ ШЕСТИ драма Вилијама Шекспира 26
понедељак 19.30 ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића 27	уторак 19.30 МАЈКА ХРАБРОСТ И ЊЕНА ДЕЦА драма Бертолта Брехта 28	среда 19.00 ЛЕТЕЋИ ХОЛАНЂАНИН опера Рихарда Вагнера 29	четвртак 19.30 СРПСКА ТРИЛОГИЈА М. и С. Никачевић / С. Милановић, по роману Стевана Јаковљевића 30	петак 19.30 ДАМА С КАМЕЛИЈАМА мелодрама Александра Диме Сина 31	субота 19.30 ДОКТОР НУШИЋ * по комедији Бранислава Нушића „ДР“, гостују НП Сомбор и Крушевачко позориште 01	недеља 19.30 ГОСПОЋА МИНИСТАРКА * комедија Бранислава Нушића 02	понедељак 19.30 НАРОДНИ ПОСЛАНИК * комедија Бранислава Нушића 03	среда 19.00 МАДАМ БАТЕРФЛАЈ опера Ћакома Пучинија 05

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

* НУШИЋУ У ЧАСТ

среда 20.30 ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја 01	четвртак 20.30 КОВАЧИ комедија Милоша Николића 02	петак 20.30 МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Е. Шмита 03	субота 20.30 БИЗАРНО црна комедија Жељка Хубача 04	недеља 20.30 НАРОДНИ ПОСЛАНИК * комедија Бранислава Нушића, гостује НП „Тоша Јовановић“, Зрењанин 05	понедељак 20.30 ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА * комедија Бранислава Нушића, гостује Шабачко позориште 06	среда 20.30 ЖЕНИДБА комедија Николаја В. Гогоља 08		
четвртак 20.00 СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ 7. ЕВРОПСКОГ КОНГРЕСА ЗА ИНТЕГРАТИВНУ МЕДИЦИНУ 09	петак 20.30 ВАЖНО ЈЕ ЗВАТИ СЕ ЕРНЕСТ комедија Оскара Вајлда 10	субота 20.30 ЛАЖА И ПАРАЛАЖА комедија Јована Стерије Поповића 11	недеља 20.30 НЕСПОРАЗУМ драма Албера Камија 12	понедељак 20.30 СОЛУНЦИ ГОВОРЕ документарна драма Антонија Ђурића, гостујућа представа 13	среда 20.30 ИГРАЈУЋИ ЖРТВУ комедија Владимира и Олега Пресењакова 15	петак 20.30 ЗАГОНЕТНЕ ВАРИЈАЦИЈЕ драма Ерика Е. Шмита 17	субота 20.30 ВАЖНО ЈЕ ЗВАТИ СЕ ЕРНЕСТ комедија Оскара Вајлда 18	
недеља 20.30 КЊИГА ДРУГА * / ПРЕТПРЕМИЈЕРА драма Бранислава Нушића 19	понедељак 20.30 КЊИГА ДРУГА * / ПРЕМИЈЕРА драма Бранислава Нушића 20	уторак 20.30 КЊИГА ДРУГА * драма Бранислава Нушића 21	среда 20.30 КАБАРЕ НУШИЋ * по мотивима дела Б. Нушића, гостује Позориште Тимочке крајине „Зоран Радмиловић“, Зајечар 22	четвртак 20.30 ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја 23	петак 20.30 ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симиновића 24	субота 20.30 УСПАВАНКА ЗА ВУКА НИЧИЈЕГ Ксенија Поповић / Бојана Мијовић 25	недеља 20.30 КОВАЧИ комедија Милоша Николића 26	
понедељак 20.30 МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Е. Шмита 27	уторак 20.30 СТАКЛЕНА МЕНАЖЕРИЈА драма Тенесија Вилијамса 28	среда 20.30 КЊИГА ДРУГА * драма Бранислава Нушића 29	четвртак 20.30 БИЗАРНО црна комедија Жељка Хубача 30	петак 12.00 ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 20. ГОДИШЊИЦЕ „ДЕЧЈЕГ КЛУБА“ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ДЕЧЈИ ДАНИ“ 31	петак 20.30 ТЕСЛА ИЛИ ПРИЛАГОЂАВАЊЕ АНЂЕЛА драма Стевана Пешића 31	субота 20.30 ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симиновића 01	недеља 20.30 ЛАЖА И ПАРАЛАЖА комедија Јована Стерије Поповића 02	понедељак 20.30 МИСТЕР ДОЛАР* комедија Бранислава Нушића, гостује Народно позориште Суботица 03

ДОГАЂАЈИ У ОКТОБРУ

- 01.10. **КАРМЕН**, опера Жоржа Бизеа, Јадранка Јовановић у насловној улози (први пут у овој поставци); Дејан Максимовић први пут у улози Дон Хозеа, Велика сцена
02.10. **ПРОКЛЕТА АВЛИЈА / БЕОГРАДСКА ПРЕМИЈЕРА**, балет по роману Ива Андрића, гостовање Националне фондације за уметничку игру, у 20 часова, Велика сцена
04.10. **ТРАВИЈАТА / ПРЕМИЈЕРНА ОБНОВА**, опера Ћузепе Вердија, Велика сцена
14.10. **БАЛЕТСКИ ГАЛА КОНЦЕРТ**, гостовање Јекатеринбуршког државног академског театра опере и балета у 20 часова, Велика сцена
20.10. **КЊИГА ДРУГА / ПРЕМИЈЕРА**, драма Бранислава Нушића, Сцена „Раша Плаовић“
22.10. **ФИГАРОВА ЖЕНИДБА**, опера В. А. Моцарта, гост диригент Ентони Армор, Велика сцена

ГОСТОВАЊА У ОКТОБРУ

- 30.09. **БИЗАРНО** | Фестивал професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“, Лесковац
09.10. **КОД ВЕЧИТЕ СЛАВИНЕ** | 9. позоришни фестивал „Театар у једном дејству“, Младеновац
13.10. **НАРОДНИ ПОСЛАНИК** | Панчево
27.10. **БИЗАРНО** | Дани Зорана Радмиловића, Зајечар
28.10. **МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ** | Студентски град
02.11. **ЛЕТЕЋИ ХОЛАНЂАНИН** | Темишвар, Румунија

* НУШИЋУ У ЧАСТ

- 05.10. **НАРОДНИ ПОСЛАНИК**, комедија Бранислава Нушића, гостује Народно позориште „Тоша Јовановић“, Зрењанин, Сцена „Раша Плаовић“
06.10. **ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА**, комедија Бранислава Нушића, гостује Шабачко позориште, Сцена „Раша Плаовић“
19.10. **ГОСПОЋА МИНИСТАРКА**, комедија Бранислава Нушића, гостује Српско народно позориште, Нови Сад, Велика сцена
22.10. **КАБАРЕ НУШИЋ**, по мотивима дела Бранислава Нушића, гостује Позориште Тимочке крајине „Зоран Радмиловић“, Зајечар, Сцена „Раша Плаовић“
01.11. **ДОКТОР НУШИЋ**, по комедији Бранислава Нушића, у копродукцији Народног позоришта Сомбор и Крушевачког позоришта, Велика сцена
03.11. **МИСТЕР ДОЛАР**, комедија Бранислава Нушића, гостује Народно позориште Суботица, Сцена „Раша Плаовић“

Радно време благајне:
сваког дана од 11 до 15 и од 17 сати до почетка представе.
Недељом од 17 сати до почетка представе.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЗАДРЖАВА ПРАВО ИЗМЕНЕ РЕПЕРТОАРА

Телефон благајне: 2620-946
Телефон за групне посете: 2626-566

www.narodnpozoriste.rs ONLINE ПРОДАЈА УЛАЗНИЦА

Издавачка делатност Народног позоришта у Београду

За издавача Дејан Савић, в. д. управника | Главни уредник Позоришних новина Жељко Хубач | Заменик главног уредника Јелица Стевановић | Редакција: Микојан Безбрадица, Бранкица Кнежевић, Драган Стевовић | Сарадници: Милица Зајцев, Владимир Јовановић, Мирјана Одавић, Вања Косанић, Марија Кнежевић | Техничка редакција: арт директор и графички дизајнер Јован Тарбук, графички дизајнер Јелена Ратковић | Коришћене фотографије архива Народног позоришта, МПУС и личних архива | Припрема и дизајн Народно позориште у Београду | Народно позориште у Београду, Француска 3, 11000 Београд | Маркетинг 2622-180